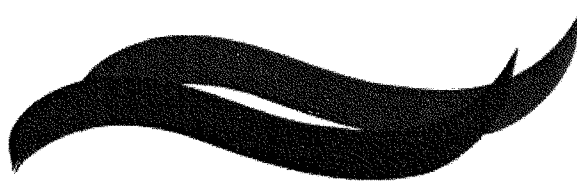

Anleggsplan for svømmeanlegg

**NORGES
SVØMMEFORBUND**
Norwegian Swimming Federation

Mars 2010

En svømmeanlegg er et idrettsanlegg, som i tillegg til å dekke den organiserte svømmeidrettens behov, også gjør det mulig for befolkningen å drive egenorganisert fysisk aktivitet og dermed gi begrepet "Idrett for alle" et reelt innhold.

Norges Svømmeforbunds motto:

Enhver nordmann en svømmer, enhver svømmer en livredder

Innhold

1 – Innledning

2 – Brukergrupper

3 - Anleggsmessige utfordringer i nær fremtid

4 - Basseng og anleggstyper

1 - Innledning

- 1.1 Idrett har spilt og spiller en stor rolle i den norske hverdag. Idrettsmiljøet er meget omfattende og består av mange idrettsgrener og spesialiteter. Felles for alle er at de trenger et sted å utøve aktiviteten på eller i. Dette spenner fra den enkleste løkke til store og kompliserte anlegg. De aktivitetene som svømmeidretten, med aner tilbake til vikingtiden, kan tilby har det til felles at de krever vann.
- 1.2 90 % av Norges befolkning bor innen ½ times kjøring fra sjø eller vann. Det vil si at det er nesten umulig å bevege seg i Norge uten å støte på vann i en eller annen form. Dette avspeiles også i Læreplanen for grunnskolen 2006 hvor svømming er en del av kroppsøvningsfaget, og hvor hensikten er at alle barn skal lære å svømme og bli fortrolige med og i vannet. Det er også utviklet et støttemateriell for lærere og instruktører til bruk i svømme- og livredningsopplæringen på grunnskolen. Materiellet brukes blant annet for å vurdere elevenes læringsutbytte i forhold til kompetansemålene om svømmeferdigheter på grunnskolen. Materiellet er utarbeidet i et samarbeid mellom Utdanningsdirektoratet, Norges Livredningsseksjon, Norges Idrettshøgskole og Norges Svømmeforbund. En viktig diskusjon i arbeidet har vært å komme frem til en norsk definisjon på svømmedyktighet for 10-åringer. Det er et uttrykt ønske fra disse organisasjonene å få godkjent følgende formulering som en norsk definisjon på svømmedyktighet:
- “Rull uti på dypt vann. Svøm 100 m på magen. Stopp og hvil (flyt på mage, rull over, flyt på rygg) samlet i tre minutter. Svøm deretter 100 m på rygg”.***
- Definisjonen er sendt ut som rundskriv til alle grunnskolene i landet. Det er imidlertid viktig å erkjenne at det å kunne svømme, i tillegg til å være en nødvendighet, er en rettighet for alle barn.
- 1.3 Med det klima vi har i Norge er det et meget begrenset tidsrom i året aktivitetene kan utøves ute i sjø og vann, hvis i det hele tatt. Det er derfor et landsomfattende behov for innendørsanlegg som kan innby til aktiviteter i vann uavhengig av klimaet og årstiden. Disse anleggene vil tilfredsstille både idrettens behov og publikums behov for svømmeanlegg til egenorganisert fysisk aktivitet.
- 1.4 Behovet for fysisk aktivitet i den norske befolkning er stort, og vil øke i årene som kommer. Det er derfor av stor betydning at forholdene legges til rette for at befolkningen, barn, ungdom og voksne, lett kan utøve egenorganisert fysisk aktivitet i tillegg til den organiserte idretten. Det foreligger flere levekårsundersøkelser som klart viser at svømming er en av de mest benyttede og ønskede aktivitetene når det gjelder trening og fysisk aktivitet blant befolkningen, men den begrenses av mangel på anlegg med den nødvendige kapasitet.

- 1.5 Anlegg er et prioritert satsingsområde i Norges Svømmeforbund. Mangelen på anlegg, spesielt i de større byene, begrenser både aktivitetene og rekrutteringen. En bedre anleggsdekning gir større aktivitet.
- 1.6 I NSF's "Svømmepolitisk dokument 2010" påvises det at det fortsatt er et meget stort underskudd på 25 og 50 meters anlegg både for trening og konkurranser og at NSF vil tilstrebe en geografisk tilpasset situasjon der det i hovedsak finnes store svømmeanlegg til konkurransebruk i universitetsbyene og at forbundet skal arbeide for at alle kommuner skal få tilstrekkelig anleggskapasitet for trening.
- 1.7 Svømmeidretten er en av verdens største idretter og forvaltes av Det Internasjonale Svømmeforbund (FINA) og omfatter disiplinene svømming, stup, synkronsvømming og vannpolo. Som fellesbetegnelse for alle fire disiplinene benyttes "svømming", og svømmeanlegg betyr derfor anlegg som tilfredsstiller alle fire disiplinenes behov. Alle regler for utøvelse av de forskjellige disiplinene og kravene til anlegg fastsettes av FINA. I Norge forvaltes dette av Norges Svømmeforbund (NSF) på vegne av FINA og NSF må derfor følge FINAs regler.
- 1.8 Kravene til svømmeanlegg er nedfelt i NSF's "Spesifikasjon for svømmeanlegg" som med vedlegg er å finne på NSF's hjemmesider under www.svomming.no/index.php?menuid=127 . Vedleggene er prinsipptegninger med de mål som kreves for de forskjellige bassengtypene.

2. Brukergrupper

- 2.1 Et svømmeanlegg ivaretar følgende aktiviteter:

Opplæring:

Svømmeopplæring for barn og voksne gjennom NSF's klubber og skoleverket ved grunnskolen, videregående skoler, idrettslinjer, høyskoler og universitet.

Idrett:

Svømming, stup, synkronsvømming, og vannpolo med trening og konkurranser for barn, unge og eldre som vil ha svømming som idrett.

Egenorganisert fysisk aktivitet:

Svømming, vanngymnastikk, ballspill, rekreasjon, mosjon.

Alle funksjonshemmede:

Alle med fysiske og psykiske funksjonshemminger, kronisk syke, rehabilitering av fysiske skader

- 2.2 Et svømmeanlegg med tilstrekkelig dybde er også egnet for trening av padlere, dykkere, undervannsrugby og til sikkerhetskurs i forbindelse med offshorevirksomhet o.l.
- 2.3 For å kunne tilfredsstille de behov alle brukergruppene har, er det nødvendig med svømmeanlegg som har kapasitet som kan gi et bredt tilbud.

3. Anleggsmessige utfordringer i nær fremtid

- 3.1 Hovedtyngden av den eksisterende bygningsmassen er over tjuufem år gammel. Mange kommuner har valgt å spare penger på vedlikehold og har heller ikke avsatt midler til fremtidige nyinvesteringer.
- 3.2 Svømmeanlegg er dyre å bygge og pusse opp. Den eksisterende bygningsmassen må enten erstattes eller rehabiliteres. Dette vil være så kostnadskrevende at det er tvilsomt om kommunene som anleggseiere kan make utgiftene uten at Staten trer støttende til ut over de rammene som gjelder for tildeling av spillemidler i dag.
- 3.3 På grunn av de høye kostnadene ved bygging og rehabilitering av svømmeanlegg er det påkrevet at det velges løsninger og materialer som vil føre til lave driftsutgiftene senere. Dette vil i de fleste tilfeller føre til høyere anleggskostnader, som vil bli innspart ved reduserte driftsutgifter.
- 3.4 Norges Svømmeforbund har som mål at tilskuddene fra spillemidlene til vedlikehold og nybygg av svømmeanlegg skal økes, slik at det blir lettere for kommunene å ta på seg det løft det er å bygge et funksjonelt godt svømmeanlegg.
- 3.5 NSF ønsker også at det settes av et større beløp over Statsbudsjettet hvert år for å få gjennomført dette i henhold til behovet. Beløpet bør være i størrelse orden 1 milliard og lengden beløpet bør avsettes må ses i sammenheng med Kulturdepartementet (KUD) og NSF sin anleggsplan ferdig i løpet av 2010. Dette beløpet må være i tillegg til dagens ordning omkring spillemidler, eller inneholde samme garantier og kriterier som når det mottas spillemidler.

4. Basseng- og anleggstyper

4.1 Svømmeanlegg

- 4.1.1 Standardbassengene for svømmeidretten er 25 og 50 meters basseng, også kalt henholdsvis kortbane- og langbanebasseng.
- 4.1.2 Det er to hovedtyper svømmeanlegg:
  - a. Konkurransenlegg
  - b. Treningsanlegg

4.2 Dagens situasjon

4.2.1 Pr. 1. januar 2010 finnes det av spillemiddelstøttede svømmeanlegg i Norge:

204 kortbaneanlegg
5 langbaneanlegg

4.2.2 Ingen av dagens anlegg tilfredsstillter kravene til et moderne konkurranseanlegg, bl.a. på grunn av utilfredsstillende oppvarmings- og utsvømmingsmuligheter, for smale baner, ikke tilpassede sekretariatsfunksjoner og utilfredsstillende tribunekapasitet.

4.2.3 Med den utvikling som svømmeidretten har gjennomgått, både nasjonalt og internasjonalt, er det viktig at konkurranseanleggene er utformet slik at utøverne ikke får anleggsmessige begrensninger i utøvelsen av sin idrett. Et konkurranseanlegg må ha basseng for oppvarming og utsvømming i tillegg til konkurransebassenget. Dette tilfredsstilles ved at stubassenget fungerer som oppvarmings- og utsvømmingsbasseng under svømmekonkurranser.

4.2.4 Tiltross for at det er dokumentert store behov for svømmeanlegg for generell bruk, er det ikke nok anlegg til å tilfredsstillere behovet.

4.3. Bassengnorm

4.3.1 Det foreligger for tiden ikke noen offentlig akseptert standard for hvor mange m² vannflate pr. innbygger det bør være i en kommune, men med 430 kommuner og ca. 200 anlegg med 25 og 50 meters basseng, er det klart at det er stort underskudd på anlegg som tilfredsstillter både svømmeidrettens behov for trening og konkurranser og befolkningens behov for egenorganisert fysisk aktivitet. Dette er til hinder for at idretten kan utvikle seg både nasjonalt og internasjonalt, og er også et hinder for at folk flest kan benytte seg av svømming for fysisk aktivitet og velvære.

4.3.2 Det er hevet over tvil at Norge er underutviklet når det gjelder svømmehallsdekning. Dette er også påpekt fra det offentlige i flere sammenhenger:

- St. Meld. Nr. 14 (1999-2000), Idrettslivet i endring. Om statens forhold til idrett og fysisk aktivitet
- "Finansieringen av statlig idrettspolitikk (Sundberg rapporten) 2003, St. meld nr 39 (2006-2007) Frivillighet for alle,
- Riksrevisjonens undersøkelse av tilskudd til idrettsanlegg (Dokument nr. 3:8 (2008-2009)
- Innstilling fra Stortingets Kontroll- og konstitusjonskomité om Riksrevisjonens undersøkelse av tilskudd til idrettsanlegg (Innst. S nr. 314 (2008-2009)
- Utdanningskomiteen på Stortinget 2008

- Statsbudsjettet 2008, 2009, 2010 etc.

- 4.3.2 Det er mange forskjellige faktorer som må tas i betraktning når man skal beregne en kommunes behov for svømmeanlegg. I tillegg til antall innbyggere, må det også tas hensyn til kommunikasjonsforhold, kommunens geografiske utstrekning og det nære omland.
- 4.3.4 For at alle grenene av svømmeidretten (svømming, stup, synkronsvømming og vannpolo) skal kunne drives og utvikles på en forsvarlig måte og samtidig tilfredsstillende publikums behov, har Norges Svømmeforbund kommet til at **1 stk 25 meters basseng pr. 10.000 innbyggere** vil være en akseptabel norm som utgangspunkt for å beregne behovet for svømmeanlegg i en kommune. Dette vil tilfredsstillende både idrettens og publikums behov. 4 stk 25 meters basseng tilsvarer 1 stk. 50 meters basseng. Se også NSF's "Strategidokument – Bruk, bygging og forvaltning av svømmeanlegg" som finnes på NSF's hjemmesider, eller www.svomming.no/getfile.php/1447/strategidok.
- 4.3.5 Det anbefales at kommuner med under 10.000 innbyggere tar kontakt med en eller flere nabokommuner for å utrede om det er mulig å få til et samarbeide om å bygge ett 25 meters anlegg i stedet for et anlegg med mindre basseng, som vil ha en redusert kapasitet og dermed en mindre nytteverdi.

4.4 Definisjon av konkurranseanlegg

- 4.4.1 Målsettingen for Norges Svømmeforbund er at alle sertifiserte konkurranseanlegg skal være langbaneanlegg med 50 meters svømmebasseng og ha flyttbar delebrygge, slik at anleggene kan benyttes til både langbane- og kortbanemesterskap.
- 4.4.2 Et konkurranseanlegg krever støttefunksjoner som garderober, rom for opprop, sekretariat, rom for dopingkontroll, tribuner m.v.
- 4.4.3 Alle konkurranseanlegg skal ha eget stupbasseng. Dette skal også fungere som oppvarmings- og utsvømmingsbasseng når det er svømmekonkurranser i anlegget.
- 4.4.4 Stupbassenget skal være 25 x 20 meter og ha følgende installasjoner:
- a. Sviktbrett
    - 2 stk. 1 meter
    - 3 stk. 3 meter
  - b. Plattformer (faste brett)
    - 1 stk 1 meter
    - 1 stk 3 meter

- 1 stk. 5 meter
- 1 stk. 7 ½ meter
- 1 stk. 10 meter

4.4.5 Konkurransaneanleggene klassifiseres i tre typer:

Type A: Langbaneanlegg for internasjonale stevner og mesterskap

Type B: Langbaneanlegg for norske mesterskap og internasjonale stevner

Type C: Kortbaneanlegg for norske mesterskap og nasjonale stevner

4.4.5.1 **Anlegg type A** for internasjonale stevner og norske mesterskap skal være langbaneanlegg med 50 x 25 meters konkurransebasseng. Bassenget skal ha flyttbar delebrygge. Det skal være tilrettelagt for en tribunekapasitet på minst 3.000 seter. Anleggene skal være dimensjonert slik at det er mulig med full internasjonal TV overføring.

4.4.5.2 **Anlegg type B** for norske mesterskap skal være langbaneanlegg med 50 x 25 meters konkurransebasseng. Bassenget skal ha flyttbar delebrygge. Det skal være tilrettelagt for en tribunekapasitet på minst 1.500 seter. Anleggene skal være dimensjonert for nasjonal TV overføring.

4.4.5.3 **Anlegg type C** er kortbaneanlegg som er beregnet for å kunne avvikle det norske kortbanemesterskapet og nasjonale stevner. Det skal ha et konkurransebasseng på 25 x 15 ½ meter. Anlegget må være tilrettelagt for en tribunekapasitet på minst 1.000 seter. Anlegget må være tilrettelagt for TV overføring.

4.4.6 Alle konkurranseanlegg type A og B skal ha tørrtreningsanlegg for stup. Det er ønskelig at også konkurranseanlegg type C har tørrtreningsanlegg.

4.4.7 Alle anlegg skal ha eget opplæringsbasseng med hev- og senkbar bunn.

4.4.8 Se NSF's Spesifikasjon for svømmeanlegg for alle detaljer.
www.svomming.no/index.php?menuid=127expand

4.5 Definisjon av treningsanlegg

4.5.1 Den største forskjellen mellom konkurranseanlegg og treningsanlegg ligger i tribunekapasiteten og rom for enkelte av støttefunksjonene og at det ikke er eget stupbasseng. Alle anlegg som ikke tilfredsstiller kravene til konkurranseanlegg klassifiseres som treningsanlegg. Dette er imidlertid ikke til hinder for at det kan arrangeres andre konkurranser enn norske mesterskap og internasjonale stevner i disse bassengene.

4.5.2 Alle treningsanlegg bør ha stupinstallasjoner, men nødvendigvis ikke i eget basseng.

- 4.5.3 Treningsanleggene kan ha 25 eller 50 meters svømmebasseng.
- 4.5.4 Alle treningsanlegg bør ha opplæringsbasseng med hev- og senkbar bunn.

4.6 Lokalisering av konkurranseanlegg

- 4.6.1 Det er et mål å få tidsmessige langbaneanlegg (regionanlegg) på steder med stor befolkningstetthet og hvor det også er utdanningsinstitusjoner som høgekoler og universitet. Med opplæringsbasseng vil et slikt anlegg også tilfredsstille publikums behov for svømmeanlegg.
- 4.6.2 Det ønskes langbane konkurranseanlegg i følgende kommuner/områder:

Oslo
Bærum
Romerike
Kristiansand
Stavanger
Bergen - hovedanlegg
Trondheim
Tromsø

To av disse anleggene skal være anlegg type A for internasjonale stevner og norske mesterskap. De øvrige anleggene skal være konkurranseanlegg type B.

- 4.6.3 Målsettingen i pkt. 4.6.2 er ikke til hinder for at andre kommuner som ønsker det, også kan bygge konkurranseanlegg. Det er ingen preferanser når det gjelder lokalisering av konkurranseanlegg type C.
- 4.6.4 Vedlegget til Anleggsplanen viser ønsket svømmehallsdekning når det gjelder 25 og 50 meters anlegg.

MERK:

Inntil dekningen av nye, tidsmessige anlegg er tilfredsstillende, kan forbundsstyret gi midlertidig autorisasjon av eldre anlegg som konkurranseanlegg.

4.7 Lokalisering av treningsanlegg

- 4.7.1 Det er ønskelig at alle kommuner med over 10.000 innbyggere har tidsmessige treningsanlegg med 25 eller 50 meters basseng i et antall som er tilpasset befolkningens størrelse. Se vedlegget til anleggsplanen.
- 4.7.2 Det anbefales at kommuner med under 10.000 innbyggere søker samarbeid med nabokommuner for å vurdere mulighetene for i fellesskap å bygge et 25 meters anlegg, da dette gir et bedre tilbud både til idretten og publikum enn ett mindre basseng.

Vedlegg til Anleggsplan - Mars 2010

Normen for antall svømmeanlegg basert på befolkningens størrelse er ett 25 meters anlegg pr. 10.000 innbyggere.

Fire 25 meters anlegg tilsvarer ett 50 meters basseng.

Alle konkurranseanlegg skal ha eget stupbasseng, og vil da tilsvare fem 25 meters anlegg.

Tallene i kolonnene Behov, Status og Underskudd er oppgitt i antall 25 meters anlegg, men det benyttes noter der det er behov for 50 meters anlegg.

Opplæringsbasseng er ikke tatt med.

Innbyggertallene er pr. 1. Januar 2009 ifølge Statistisk Sentralbyrå.

		Behov	Status	Underskudd	
<u>Fylke/kommune</u>	<u>Innbyggere</u>	<u>Kortbane</u>	<u>Kortbane</u>	<u>Kortbane</u>	<u>Merknad</u>
Østfold					
Halden	28.389	3	1	2	
Moss	29.588	3	1	2	
Sarpsborg	51.723	5	2	3	
Fredrikstad	72.760	7	2	5	
Askim	14.703	1	1	0	
Eidsberg	10.701	1	0	1	
Akershus					
Vestby	14.095	1	1	0	
Ski	27.699	3	1	2	
Ås	15.863	2	1	1	
Frogn	14.435	1	0	0	
Nesodden	17.129	2	1	1	
Oppegård	24.612	2	1	1	
Bærum	109.700	11	3	8	Note 1
Asker	53.756	5	2	3	
Aurskog-Høland	14.158	1	0	1	
Sørum	14.942	1	1	0	
Fet	10.139	1	1	0	
Rælingen	15.345	2	1	1	
Enebakk	10.153	1	0	1	
Lørenskog	32.300	3	1	2	
Skedsmo	46.668	5	3	2	Note 2
Nittedal	20.555	2	1	1	
Ullensaker	28.138	3	1	2	
Nes	18.629	2	0	2	

